

**Aktywni pozytywni –
sport wzmacnia naszą odporność
On est actif et positif – le sport
renforce notre système immunitaire**

Agnieszka Kilijańska

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka francuskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Aktywni pozytywni – sport wzmacnia naszą odporność. *On est actif et positif – le sport renforce notre système immunitaire*

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator: nauczyciel języka francuskiego

2.2. Pozostali: nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej w ramach edukacji polonistycznej, matematycznej, plastycznej, informatycznej, fizycznej; nauczyciel wspomagający (jeżeli pracuje w danej klasie).

3. Ramy czasowe

Początek projektu planowany jest początek kwietnia, czas jego trwania to dwa miesiące. Zakończenie projektu przewidziane jest na koniec maja. Zakończenie projektu będzie jednym z elementów Dnia Dziecka, podczas którego zostanie zorganizowany Dzień Sportu. Odbędzie się on 1 czerwca w formie międzyklasowej gry terenowej oraz wystawy plakatów na temat słynnych sportowców. Wszystko będzie połączone z quizem.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

W podstawie programowej kształcenia ogólnego możemy znaleźć punkty dotyczące rozwijania kompetencji kluczowych kształtowanych podczas pracy metodą projektu, które będą jego celami ogólnymi. Dzieci:

- uczą się sprawnej komunikacji w języku ojczystym oraz obcym poprzez doskonalenie francuskiego słownictwa dotyczącego sportu, tworzenie prostych wypowiedzi na temat sportowców oraz ich rozumienie;
- próbują twórczo rozwiązywać problemy, posługując się metodami wywodzącymi się z informatyki oraz uczą się wykorzystywać informacje z różnych źródeł, a także kształtują myślenie matematyczne i jego wykorzystywanie w życiu codziennym;
- rozwijają umiejętność współpracy oraz dostrzegają potrzebę bycia aktywnym w życiu społecznym;
- rozumieją znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowego trybu życia.

4.2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe można podzielić na dwie grupy: edukacyjne i wychowawcze.

Cele edukacyjne

Podstawowe cele edukacyjne projektu dotyczą wiedzy pozyskanej na wszystkich przedmiotach związanych z projektem. Uczeń:

- poznaje słownictwo w języku francuskim związane ze sportem, poznaje wyrażenia związane ze sportem, określa, który sport lubi, poznaje słownictwo wykorzystywane do opisanie ćwiczeń gimnastycznych, powtarza słownictwo związane z częściami ciała;
- poznaje najślynniejszych sportowców;
- powtarza jednostki miar (milimetr, centymetr, metr, kilometr);
- wybiera najbardziej istotne wiadomości, prezentuje je rówieśnikom, wykorzystując do tego formy twórcze (plakaty).

Cele wychowawcze

Biorąc udział w projekcie interdyscyplinarnym uczniów, oprócz wiedzy, rozwija również kompetencje kluczowe oraz uniwersalne. Po zrealizowaniu projektu uczniów:

- wykazuje się odpowiedzialnością w odniesieniu do swojej pracy, jak również pracy całego zespołu, stara się zgodnie pracować z rówieśnikami, podejmując z nimi dyskusje oraz wyrażając własne zdanie, w razie konfliktu poznaje sztukę kompromisu;
- rozwija umiejętności organizacyjne, przygotowując grę terenową dla kolegów, rozwija też samodzielność, myślenie twórcze, pomysłowość i zręczność (prace plastyczne);
- uczy się zdrowej rywalizacji i akceptacji sukcesów innych oraz własnych porażek, a także uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

Cele ogólne i szczegółowe projektu są skierowane przede wszystkim do nauczyciela, dla dzieci forma ich zapisu będzie niezrozumiała. Z tego powodu uczniów powinien dostać cele w formie uproszczonej, by miał możliwość je zrozumieć i mógł określić, na czym polegają zadania do wykonania.

W czasie projektu:

- poznajemy francuskie słownictwo związane ze sportem;
- zdobywamy informacje na temat znaczenia sportu w budowaniu odporności;
- poznajemy sylwetki najśłynniejszych sportowców;
- wymyślamy i organizujemy grę terenową, podczas której wykorzystujemy umiejętność mierzenia odległości i tworzymy plakaty;
- uczymy się pracy w grupie, dzieląc się wiedzą z innymi, a także dowiadujemy się, że niektórzy, ze względu na chorobę, nie mogą uczestniczyć w każdej formie ruchu;
- uczymy się oceniać siebie i innych.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny *Aktywni pozytywni – sport wzmacnia naszą odporność* łączy język francuski oraz nauczanie zintegrowane (w skład projektu oprócz edukacji matematycznej i polonistycznej stanowiącej jego bazę wchodzi również takie przedmioty jak: edukacja plastyczna, informatyczna oraz wychowanie fizyczne).

5.1. Język francuski

Program nauczania języka francuskiego *Mój mały francuski świat* Katarzyny Sobańskiej oparty jest na założeniach podstawy programowej nauczania języka obcego jako pierwszego na pierwszym etapie edukacyjnym, a co za tym idzie – w treściach kształcenia znajdziemy podpunkt Sport, do którego odnosi się temat naszego projektu. Dodatkowo w trakcie projektu będziemy realizować inne treści znajdujące się w podstawie programowej. Uczniów będzie umiał:

- zrozumieć prostą wypowiedź i zareagować na nią, a także znaleźć w niej potrzebne informacje;
- powtarzać wyrazy i proste zdania, zadawać wyuczone pytania;
- zapisać proste i krótkie zdania według wzoru;
- znajdować informacje w różnych źródłach (słowniki, strony internetowe);

- współpracować z kolegami w trakcie zajęć językowych;
- przedstawiać inne osoby (sławnych sportowców).

5.2. Edukacja wczesnoszkolna

Edukacja matematyczna

Uczniowie poznają odpowiednie jednostki miary (milimetr, centymetr, metr, kilometr).

Uczeń:

- odmierza długości za pomocą narzędzi pomiarowych w kontekstach życia codziennego, odmierza długość skoku, rzutu piłką;
- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe (dotyczące pomiarów z życia codziennego oraz sportowych) proste i bardziej złożone, opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku.

Edukacja polonistyczna

Uczniowie zdobywają informacje na temat najśłynniejszych sportowców. Uczą się opisywania osoby na podstawie posiadanych informacji oraz poznają zasady tworzenia plakatu reklamującego jakieś wydarzenie. Uczeń:

- słucha wypowiedzi nauczyciela oraz kolegów, uczy się okazywać szacunek wypowiadającej się osobie;
- pisze odręcznie, czytelnie, płynnie zdania i tekst ciągły (na temat sportowca), sprawdza i poprawia napisany tekst;
- układa i zapisuje opowiadanie złożone z 6–10 poprawnych zdań, opisuje np. osobę (tutaj: sportowca);
- pisze krótkie teksty potrzebne do stworzenia plakatu (na temat projekcji filmu).

Edukacja plastyczna

Uczniowie wspólnie przygotowują plakat promujący dzień sportu oraz przygotowują plakaty o najśłynniejszych sportowcach polskich i zagranicznych. Uczeń:

- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, węglem, mazakiem;
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.

Wychowanie fizyczne

Uczniowie przygotowują grę terenową dla kolegów z innych klas I–III. Uczeń:

- wie, jakie znaczenie ma ruch w procesie utrzymania zdrowia;
- ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega w połączeniu ze skokiem, przenoszeniem przyborów (np. piłki), pałeczki, z rzutem do celu podczas gry terenowej;
- rzuca i podaje piłkę małą i dużą, rzuca małymi przyborami na odległość i do celu, skacze w dal dowolnym sposobem, skacze przez skakankę w czasie gry terenowej;
- wykonuje ćwiczenia zwinnościowe;
- organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową (grę terenową);
- układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, ma świadomość, że nie zawsze się wygrywa, a sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu.

Edukacja informatyczna

Uczniowie tworzą prezentację w PowerPoint na temat różnych dyscyplin sportowych.
Uczeń:

- korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych;
- posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym przy wykonywaniu zadania;
- współpracuje z kolegami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię informacyjną;
- posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły: szkoła podstawowa.

6.2. Wiek uczniów: 9–10 lat.

6.3. Klasa: III

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Projekt zakłada zaangażowanie wszystkich uczniów. Dedykowany jest dzieciom o różnych zainteresowaniach i możliwościach. Jego celem jest dostosowanie zadań do odpowiednich grup uczniów w zależności od ich umiejętności i wiedzy. Ważne jest, aby stworzyć odpowiednie warunki pracy dzieciom z dysfunkcjami – dostosować stanowiska pracy dzieciom niepełnosprawnym ruchowo, ćwiczenia fizyczne dostosować do możliwości niepełnosprawnych uczniów (przy grze terenowej), aktywować i wspierać uczniów z zaburzeniami społecznymi (z autyzmem, zagrożonych niedostosowaniem społecznym) oraz przygotować odpowiednie pomoce dydaktyczne. Dużym atutem projektu jest możliwość rozwoju uczniów z trudnościami w nauce, którzy dzięki pracy w grupach będą mogli korzystać z wiedzy zdolniejszych kolegów. Z kolei dzieci rozwijające się harmonijnie będą miały możliwość pomagania rówieśnikom w wykonaniu zadania w razie potrzeby. Istotne jest, żeby podzielić dzieci na odpowiednie grupy. Musimy zwrócić uwagę, by dzieci z dysfunkcjami nie znalazły się w jednej grupie. Proponujemy kontrolowany podział na grupy. Nauczyciel ustawia dzieci w rzędzie (woła dzieci po imieniu, by odpowiednio się ustawiły, dzieci z dysfunkcjami woła po kolei, tak, by stały obok siebie). Następnie dzieci odliczają do 5 (jeżeli chcemy mieć 5 grup), wszystkie osoby z numerem 1 będą stanowiły jedną grupę, z 2 – drugą itd. Gdy mamy w grupie dzieci niedowidzące, musimy pamiętać o odpowiednio dostosowanej czcionce w zadaniach pisemnych. Zwracamy uwagę dzieciom na bezpośredni zwrot w kierunku kolegi, jeżeli pracują wspólnie z niedosłyszającym rówieśnikiem. Projekt o sporcie jest idealny dla ucznia z ADHD (od ang. *attention deficit hyperactivity disorder*), ponieważ wykorzystuje jego nadmierną potrzebę ruchu (udział w grze terenowej).

6.5. Inne cechy odbiorców

Istotne jest, aby zwrócić uwagę na różne zainteresowania uczniów oraz wziąć pod uwagę ich umiejętności i predyspozycje. Dzieci, które lubią występować lub być liderami, mogą być zaangażowane w prowadzenie grupy w trakcie trwania projektu. Z kolei te, które są nieśmiałe, mogą zająć się zadaniami niewymagającymi od nich publicznych

wystąpień. Wszyscy uczniowie nabędą nowe doświadczenia i umiejętności, którymi będą mogli dzielić się z innymi. Pracując zespołowo, uczniowie uczą się kompromisu mimo różnicy zdań, sztuki słuchania siebie nawzajem oraz akceptowania pomysłów kolegów. Gdy proponujemy dzieciom różne aktywności w projekcie, pobudzamy je do działania, czasami w obszarach, które są dla nich trudne. Projekt jest odpowiedni dla dzieci, które w większości w tym wieku uwielbiają aktywność ruchową. Zdarza się, że uczniowie z trudnościami w nauce są świetni przy wykonywaniu zadań dotyczących wychowania fizycznego.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Projekt zakłada pracę zespołową. Główną formą pracy jest działanie w grupach, a zadania przez nie wykonane utworzą jedną całość. W przypadku zaproponowanego projektu będzie to gra terenowa, olimpiada sportowa oraz prezentacja o sportowcach i plakat. Możliwe jest również wykorzystanie zadań wykonanych indywidualnie, np. przez uczniów uzdolnionych.

7.2. Metody pracy

Metoda projektu jest bardzo dobrą formą aktywizacji uczniów. To właśnie ona będzie tutaj używana przede wszystkim, gdyż zachęca do współpracy między członkami zespołu, pobudza wyobraźnię, daje możliwość porozumiewania się i dojścia do wspólnych wniosków niezbędnych do przeprowadzenia zadań. Wymienione kompetencje są kluczowe w przypadku doskonalenia umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu. Warto skorzystać z metody projektu, pracując z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym poprzez łączenie jej z podejściem komunikacyjnym oraz metodą TPR (od ang. *total physical response* – reagowania całym ciałem).

7.3. Metody pracy – realizacja celów

- Podejście komunikacyjne – dzieci poznają słownictwo w języku francuskim dotyczące części ciała i sportu oraz wykonywania ćwiczeń gimnastycznych. Jest to najbardziej polecany sposób nauczania małych dzieci, uczniowie uczą się komunikować w języku obcym. W przypadku klas wczesnoszkolnych podejście komunikacyjne należy wspierać mocno obrazkami i innymi rekwizytami – musimy brać pod uwagę różne style poznawcze dzieci, ale również np. ucznia niedosłyszającego, któremu obrazki ułatwią zrozumienie treści.
- Metoda TPR do ćwiczenia słownictwa – dzieci wykonują ćwiczenia ruchowe razem z językowymi (polecenia w języku francuskim do wykonywanego ruchu). Jest to metoda idealna dla uczniów z nadpobudliwością psychoruchową (ADHD), pozwala się skoncentrować dzieciom z zaburzeniami koncentracji uwagi, a dodatkowo wykorzystuje naturalną potrzebę ruchu wszystkich dzieci w tym wieku. Przy ćwiczeniach ruchowych należy zapewnić uczniowi z niepełnosprawnością ruchową odpowiednie zadania, które będzie w stanie wykonać.
- Metoda dyskusji – rozmawiamy z uczniami na temat słynnych sportowców, odporności i zachowań prozdrowotnych. Metoda ta sprawdzi się w przypadku ucznia nieśmiałego, niechętnego wypowiadać się publicznie. Dziecko samo może zdecydować o momencie wypowiedzi, gdy będzie miało na to ochotę. Nauczyciel

może próbować aktywizować wszystkich uczniów, jednak należy brać pod uwagę cechy charakteru dziecka i nie zmuszać go do wypowiedzi.

- Metoda kierowania samodzielną pracą – dzieci szukają informacji na temat słynnych sportowców, tworzą plakaty. Metoda ta rozwija u uczniów kreatywność, kształtuje umiejętność doboru informacji. Nauczyciel musi tutaj czuwać, by każde dziecko wykonywało zadanie na miarę swoich możliwości, by nie zdarzyło się tak, że np. uczeń, który nie potrafi jeszcze płynnie czytać, dostał długi tekst do czytania.
- Metoda doświadczalna – dzieci mierzą długości różnych przedmiotów oraz długości skoków, odległości rzutów piłką. Wszyscy uczniowie lepiej zapamiętują, gdy dowiedzą się czegoś, wykonując doświadczenie. Dzieci z dysfunkcjami (np. afazją, autyzmem) potrzebują bardziej niż inne nauczania wielozmysłowego.
- Gra terenowa – połączone zadania ruchowe z językiem francuskim. Jest to zabawa mocno aktywizująca poprzez swoją formę. Jest idealna dla ucznia z ADHD, zawiera element zaskoczenia, dziecko nie będzie się nudzić. Uczeń z zespołem Aspergera wymaga przygotowania do nowej sytuacji, poinformowania o tym, co będzie się działo – pozwólmy takim uczniom „rozejrzeć się”, zanim wezmą udział w zabawie (żeby łatwiej było zaakceptować sytuację).

7.4. Nauczanie zdalne

W czasie nauczania zdalnego jesteśmy w stanie zrealizować większą część projektu, problem będzie stanowiła organizacja gry terenowej. Grę terenową możemy zamienić na wersję internetową. Na stronie [Genial.ly](https://genial.ly) (dostęp 9.09.2022) możemy stworzyć prezentację na wzór *escape roomu*, gdzie uczniowie będą mogli wykonywać różne zadania i odblokowywać kolejne poziomy. Jednak większość pracy będzie należała tutaj do nauczyciela ze względu na trudność obsługi aplikacji. Proponujemy spróbować zorganizować wszystko według planu, a tylko zmienić formę zabawy kończącej projekt. Uczniowie mogą nadal pracować w grupach (platformy do komunikacji pozwalają na taką opcję), lecz zamiast brać udział grupowo w przygotowanych ćwiczeniach, będą mogli przygotować „domowe” wersje ćwiczeń i je wykonać. Mogą do tego używać dostępnych w domu przedmiotów (np. miski, wiaderka i maskotek, którymi można rzucać do celu), tworzyć w pokoju tor przeszkód z krzesel, stołu, poduszek itp.). Jeżeli uczniowie mają taką możliwość, mogą nagrać film z zabawy sportowej i wysłać nauczycielowi. Na lekcjach języka francuskiego będzie trzeba zmienić formę ćwiczenia, gdzie dzieci zadają sobie pytania (ćwiczenie opisane w punkcie 8.1. na lekcji nr 1). Dzielimy klasę na dwie grupy według kolejności w dzienniku. Wyświetlamy na ekranie wcześniej przygotowane, ponumerowane ikonki dyscyplin sportowych (tyle, ile jest dzieci w jednej grupie) i dopasowujemy je do uczniów zgodnie z numeracją w dzienniku (łatwiej im będzie zapamiętać). Wyznaczamy dzieci z drugiej grupy do zadawania pytania o uprawiany sport, a następnie wyznaczamy dziecko do odpowiedzi (inaczej ćwiczenie będzie trwało zbyt długo). Plakaty o sportowcach uczniowie będą musieli wykonać w domu indywidualnie (nauczyciel połączy je w całość), możemy je także zastąpić prezentacją w programie PowerPoint.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Na początku pracy metodą projektu należy omówić z uczniami jej zasady, sposoby realizacji poszczególnych zadań oraz zakomunikować dzieciom, że najważniejsza

w projekcie jest zgodna współpraca w grupach, na które zostaną podzielone – skład grup nie zmieni się do końca trwania projektu. Nauczyciel musi również przedstawić dzieciom cele projektu oraz sposoby jego oceniania. Ważne jest także, żeby dzieci wiedziały, że będą odpowiedzialne za realizowane zadania, ale również za wspólny efekt końcowy oraz że wszyscy uczniowie będą uczestniczyli w projekcie, a wszystkie zadania są tak samo istotne.

Nauczyciele wraz z uczniami podpiszą przygotowany wcześniej kontrakt. Może on być przygotowany w postaci prostych zdań zrozumiałych dla dzieci lub obrazków. Nauczyciel musi upewnić się, że wszystkie punkty kontraktu są dla uczniów jasne. Na regulaminie dzieci mogą umieścić rysunki, które będą przedstawiały jego poszczególne punkty. Poniżej propozycja kontraktu dla uczniów:

Temat projektu: Aktywni pozytywni – sport wzmacnia naszą odporność (*On est actif et positif – le sport renforce notre système immunitaire*)

Biorąc udział w projekcie, nauczymy się:

- nazwać w języku francuskim różne dyscypliny sportowe, zapytać, jaki sport ktoś uprawia oraz odpowiedzieć na zadane pytanie, opisać krótko sławnego sportowca, nazwać części ciała i podać polecenia do ćwiczeń gimnastycznych;
- podać zasady zdrowego stylu życia, zadbać o naszą odporność, uprawiając sport ;
- współpracować z kolegami, przygotowując grę terenową.

W projekt będą zaangażowani wszyscy uczniowie naszej klasy, a to, co zrobimy wspólnie, przedstawimy kolegom i koleżankom z innych klas I–III w marcu (za 2 miesiące).

W wykonaniu projektu na bieżąco będzie nam pomagać nasza wychowawczyni i oczywiście nauczyciel języka francuskiego, a także nauczyciel wspomagający. Projekt jest jednak przede wszystkim naszą pracą, dlatego musimy się zaangażować, pracować najlepiej jak potrafimy i sumiennie wykonywać nasze zadania. Oczywiście powinniśmy pomagać sobie nawzajem, bo celem projektu jest również nauka pracy zespołowej. Dlatego też każdy uczestnik projektu może wyrazić swoje zdanie, zaproponować własny pomysł, a koledzy i koleżanki będą gotowi go wysłuchać. Nasz projekt zostanie oceniony. Szczególnie ważna będzie pomysłowość oraz zaangażowanie, a także współpraca w grupie i efekt końcowy naszej pracy.

Jeżeli w klasie zatrudniony jest pedagog specjalny w roli nauczyciela wspomagającego, jest on również zaangażowany w projekt, co zaznaczamy w spisywanym kontrakcie.

Nauczyciel może przedstawić uczniom kilka propozycji, z których będą mogli wybrać najbardziej dla nich interesującą, może też ułożyć temat wspólnie z dziećmi. Nauczyciel koordynujący musi bardzo dokładnie przedstawić uczniom temat całego projektu, omówić sposób jego realizacji, ale również dać możliwość wyboru szczegółów – w tym przypadku ćwiczeń do wykonania i opisanie w czasie gry terenowej. Nauczyciel koordynator powinien być osobą wspomagającą proces decyzyjny grupy, koordynować pomysły uczniów, naprowadzać grupę na ostateczny kształt całego projektu.

Zważając na wiek uczniów, nauczyciel musi pomóc dzieciom przy podziale zadań (najlepiej zrobić to w formie losowania, dzieci łatwiej akceptują taką sytuację niż

to, że koledzy zgłosili swój pomysł jako pierwsi). Nauczyciel musi również czuwać nad wyznaczeniem osoby odpowiedzialnej za konkretne zadania (np. ktoś jest odpowiedzialny za znalezienie informacji o sportowcu, ktoś inny szuka zdjęć lub robi napisy na plakat).

Nauczyciel zapoznaje dzieci z literaturą związaną z tematem, np. pokazuje im książki o różnych dyscyplinach sportowych (*Na ringu, Na boisku, Na śniegu* – seria książek dla dzieci Łukasza Olkowicza), które w dostępnym sposób przekazują uczniom najważniejsze informacje dotyczące tematu. Dodatkowo, nauczyciel zapoznaje dzieci ze słownikiem do języka francuskiego w formie obrazkowej, tradycyjnymi słownikami polsko-francuskimi, a także słownikiem internetowym Glosbe.com (dostęp 9.09.2022), które będą im potrzebne do przedstawienia słynnego sportowca oraz zapisania zdań potrzebnych do gry terenowej (z pomocą nauczyciela). Nauczyciel pokazuje również dzieciom, jak najskuteczniej wyszukać informacje. Do tego zadania zostaną wykorzystane biblioteka szkolna, a także pracownia komputerowa. Uczniowie zostają zapoznani ze stronami internetowymi, które nauczyciel wcześniej sprawdził. Będą one potrzebne do wyszukania informacji w czasie wykonywania zadań projektowych – chodzi tutaj np. o strony *Robert Lewandowski – biografia, życiorys, zarobki, ciekawostki* (zyciorysy.info; dostęp 9.09.2022) lub *Iga Świątek: biografia i życiorys, 1 ciekawostka, 1 cytat, wiek, wzrost, rodzina, znak zodiaku* (biografia24.pl; dostęp 9.09.2022).

8.2. Realizacja projektu

W trakcie realizacji projektu proponujemy zorganizowanie dla uczniów wszystkich klas edukacji wczesnoszkolnej polsko-francuskiej gry terenowej. Jeżeli zdarzy się tak, że jakaś klasa nie uczy się języka francuskiego, zadania mogą zostać również przygotowane w języku polskim.

Projekt należy realizować w następującej kolejności – opisanej poniżej.

1. Na lekcji języka francuskiego wprowadzamy uczniom słownictwo związane ze sportem, wyrażenia typu *faire du football, faire de la natation*. Możemy tutaj wykorzystać różne formy ćwiczeń ruchowych, gdzie np. jeden uczeń prezentuje konkretny sport w formie kalamburów ruchowych, a inni zgadują. Gdy uczniowie znają już nazwy podstawowych dyscyplin (powtarzamy z poprzednich lat nauki, wprowadzamy nowe), wykonują różne ćwiczenia językowe (memory, kalambury, krzyżówki itp.) Zadajemy też pytania, co kto lubi, a czego nie lubi. Ćwiczymy z dziećmi wyrażenia z czasownikiem *faire du/de la*. Dzielimy klasę na dwie grupy, wszyscy losują obrazki ze sportami (w pudełku mamy po 2 takie same obrazki, jeden oznaczony na czerwono, drugi na niebiesko). Dzieci spacerują po sali. Te, które mają obrazek oznaczony na czerwono, próbują znaleźć kolegę, który ma ten sam obrazek ze znacznikiem niebieskim. Zadają sobie wzajemnie pytanie: *qu'est-ce que tu fais ?* i odpowiadają używając zdań typu *je fais du ski/de la natation*. Jeżeli oboje udzielą tej samej odpowiedzi, oznacza to, że znalazły swoją parę. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie dzieci będą miały parę. Lekcja rozwija u dzieci kompetencje przekazywania informacji. Używając zabaw ruchowych, zaspokajamy potrzebę ruchu ucznia z ADHD. Gdy mamy w grupie ucznia niepełnosprawnego ruchowo (np. na wózku inwalidzkim), musimy zadbać, by brał udział we wszystkich ćwiczeniach.

2. Na lekcji edukacji informatycznej uczniowie poznają podstawowe funkcje programu PowerPoint (dodawanie slajdów, tekstu i zdjęć). Pokazujemy im na dużym ekranie, jak obsługiwać program. Następnie losują lub sami wybierają sławnych sportowców do stworzenia prostych prezentacji, by przećwiczyć poznane wiadomości. Każda grupa tworzy po 3 slajdy, dodaje zdjęcia i tekst. Nauczyciel musi zwracać szczególną uwagę na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (przede wszystkim tych z autyzmem, ze spektrum autyzmu, zagrożonych niedostosowaniem społecznym), by nie zostali wykluczeni z zadania. Umiejętność tworzenia prezentacji zostanie wykorzystana w razie wprowadzenia nauczania zdalnego oraz do stworzenia pytań do quizu.
3. Kolejna lekcja edukacji polonistycznej będzie dotyczyła sławnych sportowców. Na początku prosimy uczniów, by podali nazwiska znanych sportowców (polskich i innych). Czytamy tekst o obecnie najśłynniejszym polskim sportowcu (Robert Lewandowski, Iga Świątek), tworzymy wspólnie z uczniami opis sławnej osoby (możemy go przygotować na podstawie informacji zawartych na wspomnianych wyżej stronach). Rozmawiamy z uczniami na temat życia sławnych osób (czy, ich zdaniem, jest łatwe czy trudne, czy chcieliby tak żyć itp.) Lekcja w formie dyskusji sprzyja uczniom nieśmiałym oraz zagrożonym niedostosowaniem społecznym – mogą oni wypowiadać się swobodnie, kiedy mają na to ochotę.
4. Następnie uczniowie w grupach przygotowują krótki opis wylosowanego sportowca. Uczniowie szukają informacji w książkach (przyniesionych przez nauczyciela, np. *Sławni Polacy – sportowcy*) lub na stronach internetowych (np. *15 najśłynniejszych sportowców wszech czasów* / *activeManiak – portal dla aktywnych*). Przygotowują opis na kartce, piszą ozdobnymi literami, na lekcji plastyki wykorzystają tekst do stworzenia plakatu. Lekcja pozwala uczniom nabyć umiejętność szukania i selekcjonowania informacji. Dodatkowo dzieci ćwiczą czytanie i pisanie, uczą się opisywać osobę. Mając w klasie ucznia niedowidzącego, powinniśmy mu odpowiednio dostosować tekst, żeby łatwiej mu było czytać.
5. Na lekcji języka francuskiego uczniowie przygotowują kilka prostych zdań o wylosowanym sportowcu – tym samym, którego opisywali na lekcji edukacji polonistycznej (zdania typu *Il s'appelle.../ il est polonais/ il habite.../ il fait du ski*). Nauczyciel czuwa nad przebiegiem prac, sprawdza błędy. Uczniowie wykorzystują tutaj własną wiedzę oraz słowniki tradycyjne polsko-francuskie lub internetowe (np. Glosbe.com; dostęp 9.09.2022). Zdania zostają zapisane na kartce, ozdobnym pismem, następnie zostaną wykorzystane do stworzenia plakatu. Jeżeli dzieci korzystają ze słowników tradycyjnych, powtarzają również alfabet. Nauczyciel zwraca uwagę na ucznia z ryzyka dysleksji, może on popełniać więcej błędów w pisowni.
6. Na lekcji edukacji plastycznej uczniowie w grupach wykonują plakaty na temat wylosowanych sławnych sportowców, uzupełniają je tekstem polskim i francuskim stworzonym wcześniej. Jako zadanie domowe chętne dzieci przynoszą zdjęcia sportowców i wykorzystują je do stworzenia plakatu. Nauczyciel również przygotowuje wcześniej zdjęcia (wydrukowane, wycięte z gazet o tematyce sportowej itp.), w razie gdyby dzieci nie miały możliwości wydruku lub zapomniały wykonać zadania. Informacje mogą być wklejone lub przepisane, to zależy od pomysłu dzieci. Uczniowie uzdolnieni plastycznie mają możliwość zaprezentowania swojego talentu, dzieci rozwijają kreatywność i kształtują umiejętność pracy w grupie. Nauczyciel obserwuje dzieci w czasie współpracy, zwraca uwagę na uczniów z zaburzeniami społecznymi, którzy mogą mieć trudności w kontaktach z rówieśnikami.

7. W czasie lekcji edukacji informatycznej uczniowie tworzą pytania, na które można znaleźć odpowiedzi na ich plakacie wykonanym wcześniej. Wykorzystują do tego program PowerPoint, w którym prezentują pytania, zdjęcia itp. Mogą to być pytania wymagające udzielenia odpowiedzi, mogą być również podane propozycje do wyboru. Prezentacja zostanie połączona w całość przez nauczyciela i wykorzystana w dniu zakończenia projektu do przeprowadzenia międzyklasowego quizu.
8. Na lekcji języka francuskiego dzieci powtarzają słownictwo związane z częściami ciała oraz poznają słownictwo związane z ćwiczeniami gimnastycznymi. Powtarzamy części ciała poznane we wcześniejszych latach nauki, można to zrobić na podstawie maskotki lub obrazka. Dzieci wspólnie z nauczycielem pokazują odpowiednie części ciała i je nazywają. W kolejnym ćwiczeniu dzieci stają w kole, nauczyciel wymienia części ciała, a uczniowie je wskazują. Żeby zadanie utrudnić, można dodać np. *la main gauche, l'oreille droite* itp. Wprowadzamy również dodatkowe, proste słownictwo związane z ćwiczeniami gimnastycznymi. Dzieci z całą pewnością znają zwroty typu *Asseyez-vous sur le tapis* itp. Pokazujemy uczniom ruchy, które nazywamy np. *Pliez la jambe droite ! Sautez ! Mettez les bras en haut !* itp. Dzieci wykonują ruchy razem z nauczycielem. Następnie uczniowie wklejają do zeszytu napisane zwroty i rysują do nich odpowiednie rysunki. Pamiętajmy, by nie wprowadzać dużej liczby nowych zwrotów (4–5 jednocześnie), szczególnie, gdy mamy w grupie dzieci z afazją lub niedosłyszające. Poznane na lekcji wiadomości będą potrzebne do stworzenia niektórych poleceń w grze terenowej.
9. Na lekcji edukacji matematycznej wprowadzamy uczniom jednostki miar, utrwalamy wiadomości. Wiedza ta będzie potrzebna do pomiaru odległości w grze terenowej. Na lekcję przynosimy narzędzia do pomiaru (linijkę, metr krawiecki, taśmę mierniczą). Dzieci mierzą książkę, klasę, stół, odległość od drzwi do okna, odległość między stolikami itp. Zapisują konkretne pomiary na tablicy. Następnie rozdajemy dzieciom pytania typu *O ile centymetrów dłuższy jest stół od książki? Jaka jest różnica odległości między stolikami a drzwiami i oknem?* Dzieci zapoznają się z pojęciami 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km oraz ze skrótami. Dowiadują się, że 10 mm = 1 cm, 100 cm = 1 m, 1000 m = 1 km. Rozwiązują zadania związane z przeliczaniem jednostek. Nauczyciel musi zwrócić szczególną uwagę na to, czy dzieci zrozumiały, jak można zamieniać jednostki miar, czy wszystkie potrafią to zrobić (mamy tutaj na myśli uczniów z trudnościami w nauce, z afazją, niedosłuchem).
10. Na lekcji edukacji polonistycznej dzieci zapoznają się z pojęciem odporności, dowiadują się, jak można ją wzmocnić, wykorzystując do tego ruch. Pytamy dzieci, czy są odporne, czy dużo i często uprawiają sport. Dodatkowo, uczniowie poznają zasadę tworzenia plakatu reklamującego jakieś wydarzenie. Nauczyciel pokazuje plakat np. filmu lub innego wydarzenia kulturalnego (jeżeli nie posiadamy plakatu we właściwej formie, możemy go wydrukować), pyta dzieci, jakie informacje znajdują się na plakacie. Następnie uczniowie tworzą na kartkach plakat reklamujący projekcję filmu na temat odporności. Lekcja w formie dyskusji w grupie uczy dzieci słuchania siebie nawzajem, czekania cierpliwie na swoją kolej, dodatkowo ośmiela dzieci, jeśli chodzi o wypowiedzanie się przed grupą. Wykonanie plakatu aktywizuje uczniów, rozwija komunikację (dzieci dyskutują, jakie informacje umieścić na plakacie).
11. Na lekcji edukacji plastycznej dzieci wykonują plakat promujący grę terenową, która odbędzie się 1 czerwca. Każda grupa tworzy elementy plakatu, które

następnie łączymy w całość. Dzieci poznały już zasady tworzenia plakatu na lekcji języka polskiego. Dzielimy zadania między grupy – jedna grupa wymyśla hasło, inna umieszcza informacje na plakacie, jeszcze inna robi ozdoby kojarzące się z powyższymi wydarzeniami. Na koniec wszystkie elementy zostają naklejone na duży karton. Nauczyciel musi czuwać nad końcowym efektem pracy, gdyż dzieci mogą mieć trudność z rozplanowaniem elementów na plakacie. Musi np. pokazać dzieciom, jakiej wielkości powinny być litery, obrazki itp. Dodatkowo, nauczyciel obserwuje współpracę w grupach, czy uczniowie radzą sobie z podziałem prac. Uczniowie uzdolnieni plastycznie będą mogli się wykazać przy tym zadaniu.

12. Na lekcji wychowania fizycznego uczniowie przygotowują w grupach elementy gry terenowej. Dzieci starają się wykorzystać dostępne akcesoria. Każda grupa proponuje po 3 zadania ruchowe do wykonania, które zostaną połączone w jedną grę. Będą to zadania typu: rzuty do celu w określonym czasie, przeciąganie liny, tory przeszkód do pokonania na czas itp. Oryginalność gry będzie zależała od pomysłowości dzieci oraz dostępnych akcesoriów. W każdej szkole mamy dostępne kolorowe szarfy, woreczki do rzucania, piłki itp. Gdy każda grupa przygotowuje już swoje ćwiczenie, dzieci przemieszczają się po sali i próbują wykonać zadania kolegów. Na koniec lekcji rozmawiamy wspólnie z całą klasą, czy wszystkie zadania da się wykonać, czy coś należy zmienić itp.
13. Na lekcji języka francuskiego uczniowie tworzą ćwiczenia językowe, które będą elementami gry terenowej. Będą to ćwiczenia związane z nazwami dyscyplin sportowych (np. nazwij sport ze zdjęcia), akcesoriami sportowym (np. dopasuj nazwę sportu do akcesoriów z obrazka) wykonywanymi zadaniami ruchowymi (np. policz po francusku, ile piłeczek wpadło do pojemnika) lub częściami ciała i ćwiczeniami gimnastycznymi (zrób 5 przysiadów). Nauczyciel tłumaczy dzieciom, jak powinny wyglądać zadania, uczniowie w grupach wymyślają po 3–4 propozycje według wskazówek. Następnie dzieci korzystają ze słowników polsko-francuskich lub internetowych (Glosbe.com; dostęp 9.09.2022), gdzie sprawdzają pisownię słownictwa. Zadanie jest dosyć trudne, nauczyciel czuwa nad pracą każdej grupy, sprawdza, czy nie ma błędów. Ponadto nauczyciel musi zwracać szczególną uwagę na ucznia z podejrzeniem dysleksji, na dzieci z trudnościami w nauce (mogą one mieć problemy ze znalezieniem i prawidłowym zapisem słów) oraz jak przy każdym zadaniu grupowym, na uczniów z zaburzeniami emocjonalno-społecznymi.

8.3. Prezentacja wyników

Wyniki projektu zostaną zaprezentowane w Dzień Dziecka, który zostanie połączony z dniem sportu. Jednym z elementów prezentacji będzie wystawa plakatów o najsympatyczniejszych sportowcach. Z każdej z klas I–III zostanie wybrana dwuosobowa drużyna, która zapozna się z informacjami na plakatach, a następnie będzie reprezentowała klasę w quizie przygotowanym w czasie projektu. Ponadto uczniowie biorący udział w prezentacji zostaną podzieleni na czteroosobowe drużyny, które będą brały udział w grze terenowej przygotowanej w trakcie trwania projektu. Gra będzie ruchowa, ale także będzie zawierała elementy języka francuskiego. Wszyscy uczestnicy otrzymają dyplomy.

9. Ewaluacja i ocenianie

Każdy projekt jest zakończony ewaluacją. Jest ona bardzo istotnym elementem, gdyż pomaga zweryfikować, czy dany projekt był pożyteczny, jakie korzyści przyniósł uczniom, czy należałoby w nim coś zmienić w przyszłości. Na początku projektu uczniowie zostali poinformowani, że ich praca zostanie oceniona. Na etapie edukacji wczesnoszkolnej ważny jest efekt końcowy, ale najważniejsze jest jednak zaangażowanie dzieci.

Nauczyciel obserwuje uczniów w trakcie realizacji zadań grupowych i indywidualnych, podczas oceniania wskazuje im mocne strony ich pracy. Dodatkowo uczniowie próbują dokonać samooceny oraz ocenić prace kolegów. Dzieci, które uczestniczą w prezentacji projektu, zostaną również poproszone o ocenę.

Oceniając projekt, nauczyciel powinien zastosować formę oceniania kształtującego. W klasach I–III dzieci otrzymują oceny opisowe, więc projekt również możemy ocenić w podobny sposób. Nauczyciel będzie brał pod uwagę następujące kryteria:

- stopień zaangażowania każdego dziecka w odniesieniu do jego możliwości;
- stopień zaangażowania całej grupy;
- użycie języka francuskiego w poszczególnych zadaniach;
- czy wszystkie elementy pracy zostały wykonane terminowo;
- organizację i współpracę oraz podział zadań (czy uczniowie wykonywali zadania zgodne ze swoimi możliwościami, czy zgodnie ze sobą współpracowali);
- kreatywność i staranność wykonania pracy.

Nauczyciel tłumaczy dokładnie uczniom kryteria oceny, może im je również przedstawić w postaci rysunków.

Analizując powyższe punkty, nauczyciel redaguje ocenę opisową każdej grupy, stara się wyróżnić osoby szczególnie zaangażowane. Ponadto dzieci zostają ocenione indywidualnie według własnych możliwości – nauczyciel ocenia postęp, jaki zrobił każdy uczestnik projektu, wskazuje mocne strony dzieci. Nawet jedno doceniające zdanie skierowane indywidualnie do każdego dziecka zmotywuje je do udziału w projekcie ponownie. Nauczyciel, omawiając projekt wspólnie z całą klasą, pokazuje dzieciom, co wykonały dobrze, co mogłyby wykonać lepiej i dlaczego. W ten sposób udziela uczniom informacji zwrotnej, która jest bardzo istotna w nauczaniu. Wszyscy uczestnicy projektu otrzymają pamiątkowe dyplomy z udziału w projekcie, doceniające ich zaangażowanie w realizację zadań.

W klasach I–III dzieci mogą mieć trudności z ocenieniem innych indywidualnie, powinny znać ustalone kryteria oceny. Możemy podpowiedzieć dzieciom, by wspólnie spróbowały wybrać z każdej grupy osobę, która wyróżniła się ich zdaniem największym zaangażowaniem w pracę oraz największą liczbą trafnych pomysłów. Przy tym należy podkreślić, aby uczniowie wskazali mocną stronę każdego z rówieśników, nie tylko tych, którzy szczególnie się wyróżniają. Dzieci powinny również dokonać samooceny (same zastanowić się nad swoją pracą).

Do przeprowadzenia ewaluacji należy stworzyć odpowiednie pytania (przykładowe podano dalej). Każda grupa będzie oceniała swoją część projektu. Ewaluację grupową uczniów biorących udział w projekcie możemy przeprowadzić za pomocą zabawy z bramkami i piłkami. Na podłodze lub ścianie naklejamy wydrukowane bramki

piłkarskie (ponumerowane od 1 do 6, gdzie 1 jest oceną najniższą, a 6 najwyższą). Uczniowie dostają kolorowe piłki (papierowe, wydrukowane; tyle, ile jest pytań, ponumerowane w kolejności ich zadawania) – każda grupa otrzymuje inny kolor. Nauczyciel czyta pierwsze pytanie, dzieci grupowo decydują, przy której bramce umieszczą piłkę numer 1. Do ewaluacji każdej z grup proponujemy następujące pytania:

- Czy dobrze nam się współpracowało?
- Czy rozumieliśmy się bez problemów?
- Czy jesteśmy zadowoleni z wykonania naszej pracy (opis sportowca, plakat, gra terenowa)?
- Czy chcielibyśmy pracować jeszcze raz w tej samej grupie?

Gdy każda grupa umieści już wszystkie swoje piłki, nauczyciel wspólnie z dziećmi analizuje, dlaczego zdecydowały się właśnie na taką sumę punktów. Przy okazji porównuje oceny uczniów z własnymi notatkami, które zrobił w trakcie trwania projektu. W celu sporządzania notatek przez nauczyciela proponujemy stworzyć dla każdej grupy karty obserwacji. Poniżej propozycja pytań do kart obserwacji:

- Czy współpraca w grupach przebiegła pomyślnie?
- Czy dzieci wspólnie decydowały?
- Czy wszyscy pracowali zgodnie ze swoimi możliwościami?
- Czy prace (plakaty) były wykonane starannie?
- Czy grupa wykazywała zaangażowanie w zadaniach ruchowych?
- Czy dzieci starały się używać języka francuskiego, gdy zostały o to poproszone?

Samoocenę możemy przeprowadzić też z wykorzystaniem dostępnego w internecie obrazka „Ludziki na drzewie” (dostęp 9.09.2022). Pokazujemy dzieciom obrazek i prosimy, by po przyjrzeniu się ludzikom postarały się określić, jak czują się po wykonaniu projektu (czy są zadowolone z udziału, ze współpracy itp.). Gdy już wszystkie się zdecydują, prosimy, by podniosły rękę te, które wybrały nr 1, 2, 3 itd. Pytamy, dlaczego wybrały tego konkretnego ludzika. Dodatkowo przeprowadzamy z dziećmi krótką dyskusję. Zadajemy im pytania typu:

- Czy umiem po francusku nazwać dyscypliny sportu?
- Czy umiem zadać pytanie dotyczące uprawianego sportu?
- Czy potrafię odpowiedzieć na pytanie dotyczące uprawianego/ulubionego sportu?
- Czy umiem przedstawić po francusku sławnego sportowca?
- Czy znam w języku francuskim podstawowe części ciała?
- Czy potrafię opisać ćwiczenie gimnastyczne?
- Czy wiem, jaki jest wpływ ruchu na odporność?
- Czy byłem(-am) zaangażowany w wykonanie zadań projektowych?
- Czy pracowałem(-am) najlepiej, jak potrafiłem(-am)?

Nauczyciel może podać te pytania także po francusku, podając jednak ich tłumaczenie na język polski.

Uczniowie z klas I–III uczestniczący w prezentacji projektu powinni przystąpić do oceniania indywidualnie. Oceniają projekt w całości, zwłaszcza że efekt końcowy jest pracą wspólną złożoną z elementów wykonanych przez poszczególne grupy. Do oceny proponujemy stworzyć odpowiednie stoiska z kolorowymi pudełkami (czerwonym, żółtym i zielonym) przy każdym zadaniu projektowym (przy zakończeniu gry terenowej,

przy wystawie prac o sportowcach). Przygotowujemy koraliki/ kuleczki/pocięte karteczki i prosimy wychodzących uczniów o wrzucenie do odpowiedniego pudełka swojego głosu. Tłumaczymy, że kolory działają jak światłach sygnalizatora ulicznego (zielony – bardzo nam się podobało, żółty – podobało nam się umiarkowanie, czerwony – nie podobało nam się).

Po skończonym projekcie nauczyciele ocenią jego wykonanie, wypełniając ankietę, a następnie przedyskutują uwagi. Każdy nauczyciel przedstawi swoje wnioski na temat mocnych i słabych stron projektu. Istotne jest również zastanowienie się, czy zostały zrealizowane wszystkie cele, które zostały założone oraz stopień ich osiągnięcia. Nauczyciele powinni też zastanowić się, czy projekt można zrealizować z innymi klasami, a także wskazać obszary, które powinno się ewentualnie poprawić. W ankiecie można umieścić następujące pytania w formie zamkniętej lub otwartej:

- Czy jesteś usatysfakcjonowany(-a) swoim udziałem w projekcie?
- Co należałoby w projekcie udoskonalić i dlaczego?
- Jakie były mocne strony projektu?
- Czy uczniowie byli zainteresowani wykonywaniem zadań projektowych?
- Jakie korzyści mogli wynieść uczniowie z projektu?
- Co było dla dzieci trudne?
- Czy wszystkie założone cele zostały zrealizowane? (tutaj wstawiamy cele i umieszczamy kratki do zaznaczenia stopnia ich realizacji, gdzie 1 to niezrealizowany, a 5 w pełni zrealizowany).

10. Materiały pomocnicze:

- monitor interaktywny;
- kartoniki z obrazkami prezentującymi sporty (po 2 identyczne) oznaczone na czerwono i niebiesko (do zabawy językowej);
- książki o sławnych sportowcach (np. *Lewy. Chłopak, który zachwyił świat, Kubica i odjazdowy świat wyścigów samochodowych*);
- książki dotyczące sportów (np. *Na ringu, Na boisku, Na śniegu*);
- duże kartony do wykonania plakatów o sportowcach, wydrukowane/wycięte zdjęcia sportowców;
- duże kartony do stworzenia plakatów (reklamującego film oraz grę terenową);
- różne rodzaje przyrządów mierniczych (linijka, metr krawiecki, taśma miernicza) potrzebnych do przeprowadzenia lekcji matematyki oraz pomiarów długości skoków, rzutów;
- akcesoria potrzebne do przygotowania gry terenowej (piłki, szarfy, słupki, lina do przeciągania, rakiety do ping ponga itp.);
- pudełka i koraliki potrzebne do ewaluacji projektu oraz obrazek z ludzikami;
- wydrukowane bramki piłkarskie i kolorowe piłki z papieru (ewaluacja);
- strony internetowe na temat sławnych sportowców.

Pamiętajmy, że wszystkie zaproponowane materiały muszą być zawsze dostosowane do możliwości poznawczych odbiorców, w tym wypadku dzieci 9–10 letnich.

11. Komentarz metodyczny

W klasach I–III cała edukacja odbywa się w sposób zintegrowany, co ułatwia nauczycielom współpracę w ramach projektu interdyscyplinarnego. Zdarza się, że

nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej uczy również języka francuskiego. W takiej sytuacji najlepiej jest nawiązać współpracę z inną klasą i jej wychowawcą. Dzieci uwielbiają się bawić. Jeżeli projekt jest dobrze zaplanowany, będzie się kojarzył z zabawą, uczniowie będą chętnie w nim uczestniczyli, jednak to nauczyciel musi koordynować jego realizację i pomagać w razie potrzeby, gdyż nie są oni w stanie sami podejmować trudnych decyzji i wyciągać złożonych wniosków.

Realizując każdy projekt, musimy pamiętać, by zaplanowane zadania wykonywać w odpowiedniej kolejności – np. w przypadku naszego projektu ważne jest, by najpierw nauczyć dzieci korzystania z taśmy mierniczej, a następnie przeprowadzić zajęcia sportowe, gdzie będą mierzyły odległości rzutów lub skoków. Ta sama sytuacja dotyczy wszystkich informacji, które zdobywają uczniowie. Najpierw poznają działanie programu PowerPoint, dowiadują się o sportowcach, nietypowych sportach, jak stworzyć opis osoby, a dopiero w następnej kolejności wykonują wszystkie ćwiczenia na bazie zdobytych informacji – tworzą plakaty, prezentację komputerową. Dostrzegamy tutaj jednoznacznie interdyscyplinarność projektu, treści w nim zawarte wyraźnie się przenikają, są zintegrowane w jedną całość.

Projekt edukacyjny daje wszystkim dzieciom możliwość rozwoju, dodatkowo mogą one wykazać się również swoimi zdolnościami. Zarówno dzieci rozwijające się harmonijnie, jak i te z dysfunkcjami mogą się zrealizować, gdyż każde z nich ma swoje mocne strony. Biorąc udział w projekcie, uczniowie wzajemnie sobie pomagają oraz uczą się wspólnie.

12. Bibliografia

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 KB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Kreatywna Europa, 2015, *Ewaluacja projektów* (PDF, 575 KB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: Creative Europe Desk Polska.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.

Sobańska K., 2019, *Mój mały francuski świat. Program nauczania do języka francuskiego w szkole podstawowej dla I etapu edukacyjnego* (PDF, 1,48 MB; dostęp 9.09.2022), Warszawa: ORE.

Agnieszka Kilijańska – nauczycielka i lektorka języka francuskiego z 18-letnim stażem pracy. Obecnie pracuje jako nauczyciel języka francuskiego oraz edukacji wczesnoszkolnej w Społecznej Szkole Podstawowej i Społecznym Liceum Ogólnokształcącym im. W. Korfańskiego w Katowicach. Ukończyła studia podyplomowe: terapia pedagogiczna i rewalidacja dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Autorka materiałów dydaktycznych dla nauczycieli języka francuskiego.